

Posudek bakalářské práce

Jméno studenta: Ondřej Prokop

Název práce:

Komentovaný překlad: Katherine Viner, How Technology Disrupted the Truth

Části hodnocení	Počet bodů
A (1-5) ¹ Porozumění, významová správnost, přesnost a úplnost, koherence v překladu	1
B (1-5) ² Stylistická vhodnost: adekvátnost překladatelských řešení vůči originálu a funkci překladu, koheze, AČV	1,5
C (1-5) ² Technická stránka celé práce: Gramatika, pravopis Interpunkce, překlady Převod dat a jmen Bibliografické citace, poznámky pod čarou	1,5
D (1-5) ¹ Překladatelská analýza (aplikace teoretických vědomostí v rozboru a v překladu textu – souvztažnost komentáře a překladu) Argumentace a struktura komentáře včetně míry a vhodnosti příkladů řešení	1
E (1-5) ² Teoretická podloženost komentáře (kontrastivní lingvistika, translatologie) Zvládnutí tematiky textu a její reflexe ve výchozím a cílovém kulturním prostředí	1
Body celkem	6

Poznámky hodnotitelky a témata k diskusi:

Student si zvolil k překladu článek na vysoce aktuální téma fake news – text, který je náročný jednak propojováním specifické terminologie internetové žurnalistiky s expresivitou typickou pro publicistický styl (věty typu *clickbait is king*) a jednak řadou odkazů na specifické realie výchozí kultury, zejména nejruznější novinářské a politické kauzy. Celkově se s oběma hlavními obtížnými aspekty článku vyrovnal dobře – stylistika článku je až na jednotlivá slabší místa na vysoké úrovni a i vnitřní vysvětlivky k realitám se podařilo do textu zapracovat nenásilně.

Sporadicky se vyskytnou nepřesné nebo nevhodné formulace:

Příklady:

s. 9: *Když se nám informace začne zdát pravdivá, bývá pro nás velmi obtížné odlišit skutečná fakta of „fakt“ nepravdivých.* Zde došlo k určité významové zkratce – v originále stojí *When a fact begins to resemble whatever you feel is true*, což jasněji poukazuje na to, že již předem máme nějaké vyhraněnější přesvědčení, resp. obraz skutečnosti, do nějž nám daná informace „zapadá“. Ono trochu zvláštní, „fázové“ *begins to resemble* zde pochopitelně neznamená, že by se konkrétní fakta nějak próteovsky měnila, ať už v našem vnímání, nebo objektivně, ale spíše implicitně odkazuje na onen vývoj mediálního prostředí, kdy se nám dnes začíná přednostně dostávat takových „fakt“, která se nám líbí. Vzhledem k tomu, že o tomto vývoji pojednává autorka výslovně až později, v pasáži o facebookových a jiných algoritmech, je zde možná rozumnější onen počínací významový odstín vynechat - dalo by se tedy přeložit například *Když určitá informace ladí s naším přesvědčením, bývá pro nás velmi obtížné odlišit, zda je to fakt, nebo smyšlenka, která se jako fakt jen tváří.*

s. 14: *sensationally dishonest* jako *nevidané nepoctivé* – zde *sensationally* spíše charakterizuje typ zprávy, resp. motivaci autora, ne že by působilo jako intenzifikátor

s. 14: *the increasing prevalence of this approach* jako *tento přístup se stále rozšiřuje* (lépe např. *tento přístup je stále běžnější*)

s. 16: *cennou a tak namáhavou dřinu novinářů, kteří někdy i v terénu pátrají po informacích dostupných z veřejných zdrojů* – tady vzniká ne zcela šťastnou formulací dojem, že novináři pracně pátrají po něčem, co by mohli snáze najít jinak.

s. 18: *je obtížné ustanovit jakoukoli pravdu*

s. 19: *K tradičním novinářským hodnotám se musíme jasně hlásit (...), ať už jde o podávání zpráv, jejich ověřování, shromažďování výpovědí očitých svědků, nebo o skutečnou snahu odhalit, co se skutečně stalo* – zatímco v originále jsou jednotlivé činnosti řazeny asyndeticky za sebou, takže ve výsledku působí spíše kumulativně, jako popisování komplexu činností, které vedou k témuž výsledku, česká „alternativní“ formulace působí nelogicky a lehce komicky.

Jak již jsem ale uvedla, v celku textu jsou výraznější formulační problémy ojedinělé, což vzhledem k jeho náročnosti je zjevně výsledek pečlivé stylizační práce. Také formálně je text na dobré úrovni, překlepy či chybějící čárky se vyskytují ojediněle.

Komentář prokazuje dobrou reflexi základních překladatelských problémů originálu i širší zájem autora o téma. Oceňují důkladné autorovy úvahy o reálných možnostech publikace článku, které prokazují jeho orientaci na trhu tištěných médií, i to, jakým způsobem navazuje konkrétní překladatelské rozhodování na fiktivní zadání, které si zvolil (přechylování a povědomí o tom, jak k této otázce přistupuje Respekt). Zároveň ale nespolehá na čistě hypotetické faktory, jako by byl doprovodný obrazový materiál v českém vydání, a rozdíl ve znalostním základu původního a českého čtenáře řeší vždy tak, aby text obstál samostatně (např. vnitřní vysvětlivka u Faraegova notoricky známého plakátu o imigrační „hrozbě“).

Práci doporučuji k obhajobě a přes drobné stylizační nedostatky navrhuji vzhledem k obtížnosti výchozího textu a dobré úrovni komentáře hodnocení výborně.

-
- ¹ 4 nebo 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě
- ² 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě